

Forsidefoto: Hans Henrik i Laos i april måned 2013, som blev hans sidste besøg i det projekt - Mr. Hans House - han havde lagt mange kræfter og midler i at gøre til virkelighed, så unge fra en bjerglandsby kunne komme til byen og få en uddannelse og muligheder for selv at klare sig og støtte deres familier.

INDHOLD

Det bør du læse	2
Hans Henrik Christen sen	3
Uddannelse er nøglen til livet	4
NGO Fontana flyttet ind	6
EaP konference i Tblisi	8
Nye muligheder i øst	11
Bagsmækken	12

Redaktion og tekst i dette nummer:
Henrik Haubro og Lise From
© 2013 deh - europeanhouse.org

... det kan du læse

Nogle gange går tingene meget hurtigt. Den ene dag er vi sammen med Hans Henrik og drøfter Laos og DEH, den næste dag er han væk. Det er bare underligt.

Men meget kan ske hurtigt, når det er. Som du kan læse i dette nummer, er en kontakt med NGO Fontana nu udmøntet i et kontorfællesskab i DEHs kontor. Både af praktiske grunde og fordi begge foreninger mener at samarbejde mellem de små foreninger er altafgørende for at kunne fungere bedst muligt gennem at trække på hinandens kompetencer.

Samarbejde på tværs af grænser er nøgleordet i dette nummer af HusInformation. Og det handler både om samarbejdet på tværs af foreningers grænser, menneskelige bånd og i bogstaveligste forstand på tværs af landegrænser.

Lise og Lenes deltagelse i konferencen i Tblisi skal også ses i dette perspektiv: at finde samarbejdspartnere på tværs af grænserne for at kunne bygge nye broer mellem folk.

Men der er også mange udfordringer - som problemer hedder på nudansk - i at udvikle sådanne samarbejder mellem de små organisationer, og det har formanden gjort sig nogle tanker om på *Bagsmækken*.

**DU KAN OGSÅ
VÆRE MED TIL
AT GØRE EN
FORSKEL....
MELD DIG IND I
DEH.**

Hans Henrik Christensen

Hans Henrik er død.

For bare nogle uger siden sendte Hans Henrik to danske unge, Astrid og Joakim til Laos. Til det projekt som han har stået fadder til og været primus motor i gennem snart en halv snes år. Det kunne du læse om i sidste HusInformation.

Midt i september blev Hans Henrik ramt af flere blodpropper i hjernen i sit hjem i Sverige. Men han kom sig forbausende hurtigt i dagene efter og skrev emails bare tre dage efter. Desværre blev Hans Henrik igen ramt af flere hjerneblødninger i weekenden efter og døde den 2/10. Vi tænker på Hans Henrik og hans familie - og de unge i Laos, der opfatter Mr. Hans som en slags far, der har været med til at give dem muligheder for uddannelse og bolig.

Astrid og Joakim er fortsat i Laos og er sammen med Khamhoung, der er lokal projektadministrator og som var den første af de unge, Mr. Hans projektet støttede med en uddannelse. Nu vil DEH forsøge at finde ud af, hvordan vi kan støtte op og fortsætte projektet i Hans Henriks ånd. Det ligger Hans Henrik meget på sinde, at de unge laoter ikke lades i stikken.

Derfor er der mere end nogensinde brug for støtte til aktiviteterne i Laos på giro 424-6608 (kontoart 1).

Æret være Hans Henriks minde.

Uddannelse er nøglen til

Hans Henrik arbejder i byen Luang Prabang, der er en by beliggende i det nordlige centrale Laos, ved sammenløbet af floden Nam Khan og Mekong floden omkring 300 km nord for Vientiane. Det er hovedstaden i Luang Prabang provinsen. Befolkningen i byen er omkring 50.000.

Hans Henrik arbejdede tæt sammen med Khamhuong Houg, og de havde en aftale om, at Khamhuong skulle fortsætte projektet.

Khamhuong arbejder også for den amerikanske organisation *Pencil of Promise*, der arbejder både i Asien og i Sydamerika med det formål at fokusere på at opbygge stærke strukturer og bæredygtige uddannelser: Ved at danne langtidsholdbare, samarbejdsrelationer med fællesskaber forøges adgang til kvalitetsuddannelse og positivt indvirkning elever og forældre i high-need lokalsamfund i hele Laos, Nicaragua og Guatemala.

Altså den samme idé og hensigt som i *Mr. Hans Projektet*

Hvad gør Mr Hans?

Organisationen identificerer kvalificerede og motiverede elever til videre uddannelse, som ikke selv kan betale studieafgift:

- Finde en sponsor til hver elev
- Rådgivning i løbet af uddannelsen
- Kontrol af, at eleverne virkelig studerer og gør fremskridt
- Den understøttede gruppe af studerende danner en "brain trust", der arbejder ud ideer til at rejse penge til andre studerende til kvalifikationsundersøgelse og finde andre studerende til vores program.

Organisationen betale studieafgift til universitetet for studerende tilpasset organisationen. Betaler for bøger, fotokopier og andre undervisningsrelaterede emner.

Der er oprettet "eleverne-betjent café" (en café drives og styres af studerende, hvor overskuddet vil gå til at støtte

studerendes akademiske sysler). Desuden indsamles penge til at bygge et kollegium for studerende (hvis muligt i Ban Xangkong).

Finansiering af projektet. Mr. Hans" sker ved at rejse penge i de europæiske lande og blandt turister i Luang Prabang.

Projektet bygger på, at "Uddannelse er nøglen til et bedre liv" og støtte de studerende opbygge deres menneskelige vilje og kapacitet til deres egen fordel og bidrag til at udvikle Laos.

et bedre liv - også i Laos

Joakim og Astrid i snak med Khamhuong og andre unge i Luang Prabang, mens alt endnu gik godt og kommunikation på tværs af kontinenterne med Hans Henrik.

Den sidste af de studerende, der fik sit eksamensbevis -- som Hans Henrik var med til

NGOFontana er flyttet ind...

NGO Fontana's primære formål er at fremme forebyggelse og reducere de negative konsekvenser for mennesker med en "kemisk afhængighed" gennem oplysning, samarbejde med andre organisationer i udlandet, der har samme formål og tilbud om behandling til mennesker med en "kemisk afhængighed".

Foruden aktiviteter for medlemmerne i Danmark har NGO Fontana startet et projekt i Vietnam hvor Behandlingscentret Binh Minh i Ho Chi Minh City får hjælp til en tiltrængt modernisering af centret og fornyelse af behandlingsmetoderne.

ngoFontana.org

For at opnå dette formål arbejder NGO Fontana for:

at etablere forbindelser med ligesindede organisationer

at øve indflydelse på de regionale og lokale beslutningsorganer for at få opbagning til indførelse af effektive evidensbaseret behandling af "kemisk afhængighed"

at følge op på initiativer og markedsføring fra alkohol- og medicinindustrien

Formand for NGO-Fontana er Preben Hansen, der har mange års erfaring fra erhvervslivet både i Danmark og i udlandet - herunder utallige Danida business-to-business projekter.

Vietnamesisk regeringsbesøg på behandlingscentret Binh Minh

Samarbejde mellem de små

I DEH er vi åbne over for samarbejde med andre organisationer. Især i en tid, hvor store kendte NGO'er som Røde Kors, Folkekirkeens Nødhjælp, Red Barnet osv. i stigende grad "fylder" i den danske NGO-verden gennem rammeaftaler med Udenrigsministeriet og andre offentlige myndigheder - hvilket giver organisationerne mulighed for over en længere periode og på fleksibel vis at planlægge og gennemføre bistandsaktiviteter.

Det er på denne baggrund vigtigt, at små og mellemstore organisationer finder sammen, så vi på lige fod med de store organisationer får mulighed for at blive synlige i "bistandsmiljøet".

Et konkret skridt i denne retning er, at DEH og NGO Fontana fra 1/10 2013 i kontorfællesskab i Ved Glyptoteket 6.

NGOFontana arbejder primært med eks-misbrugere/alkoholikere, især i Vietnam med børn og unge (misbrugte og misbrugere) i alderen 8 – 24 år. Men man er også aktive i Danmark.

Med henblik på at styrke små organisationer er NGOFontana i gang med at etablere en paraply – C24 – for mindre organisationer, bl.a. i Nordjylland og København og har 5-600 medlemmer. NGOFontana vil meget gerne samarbejde med DEH omkring fælles projekter og aktiviteter.

Hensigten med samflytningen er at kunne hjælpe hinanden med konkrete opgaver, men også at bruge hinandens kompetencer til at gå på tværs af de mange grænser og båse, der forhindrer mange gode, nye løsninger.

NGO Fontana er den eneste organisation i Vietnam såvel som i Asien, som tilbyder stof- og alkoholisbrugere noget mere end bare medicinsk behandling. På Binh Minh Centret in Ho Chi Minh City behandler NGO'en mennesker på basis af det "veldokumenterede 12-trins program". "Hvis man følger dette program kan man holde sig clean/ædru i resten af sit liv. Gør man det til gengæld ikke ender det med et stof- eller alkoholisbrug igen", siger Preben Hansen. Da han selv er alkoholiker, så ved han hvad han taler om. "Jeg er i helbredelse i resten af mit liv, så længe jeg ikke drikker. Er det ikke vidunderligt?".

Sammen med sin behandler Ragnar Larusson tog han initiativet til at starte behandling af stof og alkoholisbrugere i Vietnam op i 2003. "Jeg havde gjort forretninger i Vietnam i nogen tid og havde set hvilken behandling stof- og alkoholisbrugere blev tilbudt – og det er stort set ingenting!, sagde Preben Hansen.

Han kom første gang til Vietnam i 1998 som forretningsmand på forespørgsel fra Danida, som skulle bruge danske partner til deres privat-sektor-program. "Da jeg ankom tænkte jeg – hvilket dejligt land, men jeg tror ikke jeg gider at blive". Men taxitur fra lufthavnen fik ham til at ændre mening. "Det var midt i høsten og vi kørte igennem nogle rismarker. Pludselig så jeg omkring 100 unge vietnamesiske piger og drenge ulastelige klædt i hvidt og blåt køre forbi på deres sorte cykler. Jeg indså at der var en sådan værdighed over disse mennesker og på det tidspunkt besluttede jeg for at blive".

Han pendler hele tiden frem og tilbage mellem Danmark og Vietnam, og hver gang han er i Ho Chi Minh City hjælper han til på Binh Minh Centret.

Eastern Partnership konference

Af Lene Petersen

EU vil forstærke den økonomiske støtte til civilsamfundets organisationer i Eastern Partnership (EaP) landene!

Dette var nok det allervigtigste budskab, som blev givet til deltagerne ved en to dages konference om at styrke de ikke statslige aktørers evne og kapacitet til deltagelse i reformudviklingen i Eastern Partnership landene i Europa.

DEH var inviteret af EU som projektholder i projektet om inklusion af handicappede i Hviderusland. Lise From og Lene Petersen deltog fra dansk projektside og vore hviderussiske partnere var repræsenteret ved Sergei og Galina fra 'Office of the rights for disabled' i Minsk.

Konferencen fandt sted i Tbilisi, Georgien, d. 5. og 6. september. I alt deltog 220 civilsamfundsaktører fra EaP landene (Hviderusland, Ukraine, Moldova, Armenien, Georgien og Azerbajdjan).

Formålet med konferencen var at udveksle erfaringer mellem de mange EU støttede projekter på tværs af landegrænser i EaP landene. Samtidigt var der gjort plads til at EU kunne opsamle input til fremtidige indsatsområder for støtteprogrammer til EaP landene.

De små EaP lande som Moldova, Armenien og Georgien er længst fremme i forhold til reformudviklingen fra 'sovjet styret' lande hen imod demokratiske styreformere og dermed et tættere samarbejde med EU landene.

I disse lande har civilsamfundets ikke statslige organisationer (CSO) gjort et stort arbejde sammen med statens organisationer.

Deres tættere samarbejde med EU er da også øverst på dagsordenen, når 'Vilnius Summit' om EaP afholdes sidst på året. Her sidder både CSO og -regerings repræsentanter fra EaP landene med til bords. Hviderusland og Azerbajdjan vil deltage, men der bliver ikke samarbejdsaftaler med disse lande og EU, da begge lande fortsat betragtes som diktatorstater. Ukraine skal også fremvise bedre resultater i forhold til demokratiudvikling.

Et vigtigt input i debatten om civilsamfundsorganisationers (CSO) rolle ved samfundsomvæltninger blev givet af lederen af EU's udviklingsprogrammer for de nordafrikanske lande, som jo har været igennem store omvæltninger de sidste par år via 'det arabiske forår'.

Lederen gav tydeligt udtryk for den ikke parate CSO sektor, den manglende evne til dialog med myndigheder, manglende evne til samarbejde og manglende kapacitet i organisationerne til at være talerør for civilsamfundet. 'Vi blev alle taget på sengen', som lederen udtrykte.

Dette scenario ønsker man langt fra igen. Og derfor EU's ønske om at støtte CSOerne i EaP landene, så mere dialog mellem partnerne overtages fra de voldelige reaktioner af en frustreret civilbefolkning, så vidt dette er muligt.

Sammen med Belarus partnere

Vor Belarus partner Sergei ved udstillingen

EU ser derfor muligheden for en ikke voldelig udvikling ved at støtte CSOerne gennem kapacitetsopbygning, ikke blot til administrativ håndtering, men også inden for de respektive faglige områder, som de forskellige CSOer arbejder.

Ligeledes udtrykte deltagerne ønske om mere dialogtræning; og støtte til udvikling af paraplyorganisationer blev fremhævet; her dog understreget med ønsket om at det IKKE er støttelelandenes krav om at indføre sådanne paraplyorganisationer, der skal følges, men at disse skal opstå på grund af lokale behov, udtrykt at medlemmer og brugerne selv.'

Alt andet er ikke bæredygtigt', blev det understreget af konferencens deltagere.

Om bæredygtighed blev økonomisk støtte udefra drøftet. Da EaP landene jo har tradition i sovjetsamfundets opbygning, er der ikke frie midler i landene til civilsamfundets organisationer. Så støtte udefra er fortsat krævet.

Flere CSOer udtrykte behov for at udvikle brugerbetalte ydelser for at udvikle kvalitet i deres ydelser, som også kunne evalueres, og viden dermed kunne overføres, når nye reformer skulle udvikles.

EU vil forstærke den økonomiske støtte til civilsamfundets organisationer

FAKTA BOKS

EaP står for Eastern Partnership lande og er de tidlige sovjetstyrede østlande, som grænser op mod Europa. Ønsket om et tættere samarbejde mellem disse lande og EU er først og fremmest handelsorienteret, men også i forhold til fred.

Statssamarbejdet er udvidet med udvikling af civilsamfundsplatforme, kaldet 'Civil Forum'. Hvert land har således en platform for drøftelse af civilsamfundsudvikling. Det har vist sig, at netop disse platforme har været meget mere aktive end forventet, og tages i dag, tre år efter, alvorligt. Platformene har i dag EU støttet sekretærbistand og medtages i EaP drøftelserne. EaP landene er: Hviderusland, Ukraine, Moldova, Armenien, Georgien og Azerbajjan.

deh har fulgt, og følger fortsat, udviklingen af EaP Civil Forum, især i Hviderusland, som sammen med Azerbajjan har de vanskeligste vilkår for udvikling af civilsamfundet pga. af diktatorstyret.

Lise og Lene til EaP konference

Heldigvis er der også tid til at se sig om - artiklens forfatter Lene rundt i Tbilisi

Hvad kan vi så, som små danske CSO (NGO'er), bidrage med i samarbejdet med CSO'er i bl.a. EaP landene?

Vore små organisationer er drevet af interessen om at deltage direkte i udviklingen af de områder, vi nu brænder for. Vi vil være med til at bidrage med faglige kompetencer og erfaringer. Vi tror på, at vi i mødet med vore partnere rundt om i verden kan være en del af den nødvendige dialog, som efterspørges igen og igen. Det danske samfunds organisationer har jo benyttet og udviklet disse evner, kritiske og spørgende, igennem århundrede. Vi kan jo godt, som også mange gør, betale sig fra aktiv og personlig deltagelse gennem donationer til de store landsdækkende organisationer. Her er administration og konsulenttydelser gjort professionelle gennem kontrakter.

Men hvis vi tror på, at et civilsamfund bygges op nedefra, baseret på behov, skal vi kunne indgå her på lige fod, og i ligeværdighed, med vore 'civilsamfunds-opbyggere' i de lande, som måtte ønske et mere demokratisk styret land. Og det er vel nok mest i dette personlige møde, vi skaber langvarige relationer og dermed bæredygtige partnerskaber på tværs af grænser.

Derfor er der fortsat behov for også at støtte danske små NGO'er økonomisk, og ikke blot de store landsdækkende NGO'er, der i dag overtager udviklingsopgaverne mere og mere; vel mest som GoNGO'er (governmental-non governmental organisationer); måske mere stat end ikke stats organisationer?

Nye muligheder i øst

Af Lise From

Den Røde Tråd i DEH's arbejde er at være med til at vise, at det kan nytte at gøre noget, hvis vi gør det sammen med dem det handler om.. Derfor var invitationen fra EU til at deltage i "Civil Society Event" i Georgien en god mulighed for møde repræsentanter fra NGO'er i 6 tidligere Sovjetrepublikker (Armenien, Aserbajdsjan, Hviderusland, Georgien, Moldova og Ukraine).

Deltagerne repræsenterede et bredt udvalg af NGO'er: børnelandsbyer, ungdomsorganisationer, Helsinki komitéen i Armenien, institut for demokrati, konfliktforskning, netværk for mennesker med psykisk funktionsnedsættelse osv. Alle deltagerne var udstyret med et stort navneskilt om halsen så man kunne se navnet på den person man stod overfor. Ønsket om at få kendskab til vestlig viden og metoder, så man kan sammenligne med russisk viden og metoder kom fra flere sider. Samtidig kan vi i deH også introducere en anden tilgang til civilsamsfundsudvikling med demokrati og menneskerettigheder, især når det drejer sig om at skabe bedre livsmuligheder og inklusion i samfundet for sårbare grupper.

Nye samarbejdsmuligheder i tidligere sovjetrepublikker

Det er derfor dejligt at vi allerede har fået den første tilkendegivelse med ønsket om partnerskab fra netværksorganisationen "All-Ukrainian NGO Coalition for People with intellectual Disabilities".

Deltagere i Tblisi læser DEH og Elizabeths bog om et institutionaliseret liv

Netværket består af 92 regionale græsrodsorganisationer der repræsenterer mere end 30.000 forældre og medarbejdere.

Som en lille krølle kan jeg fortælle, at der i 2012 er etableret et netværk bestående af 14 lande, der tidligere var omfattet af Sovjetunionen. Netværket har i en rapport "*FROM LIVING IN COMMUNISM TO COMMUNITY LIVING – WHAT IS COMMON in the deinstitutionalization process for children and adults with mental health problems in post Soviet Region?*" gennemgået tendenser og udvikling i regionerne vedr. mennesker med psykiske funktionsnedsættelser. Rapporten er et arbejdsdokument, der færdiggøres efter en konference, der afholdes i Armenien i november måned.

Så kære medlemmer – der er stadig brug for nye medlemmer, så vi i DEH kan leve op til målsætningen om at skabe bedre livsmuligheder for udsatte mennesker og grupper i deres samfund.

BAGSMÆKKEN. Strøtanker fra lænestolen...

Af Lise From, formand for deh

Simple læresætninger, som måske let glemmes når man gerne "vil gøre en forskel", som det hedder i dagens sprogbrug.

Det Europæiske Hus har siden 1994 medvirket i mange udviklingsprojekter i Østeuropa, Rusland og Centralasien, dvs. tidligere sovjetrepublikker. Det er lande med et mere eller mindre skrøbeligt demokrati med administrative systemer og uddannelsesinstitutioner, men hvor top-down styret er mere fremherskende end det bottom-up styre, som vi sædvanligvis forbinder med demokrati. DEH's erfaring er, at det nytter. Fattigdommen bekæmpes ikke alene af den medbragte mad eller andre materielle goder. Det kan i værste fald medvirke til at fastholde "den udstrakte hånd", dvs. forventning om fortsat hjælp.

Et kinesisk ordsprog siger: "Hvis du møder en mand, der er sulten, skal du ikke give ham en fisk (nødhjælp), men en fiskestang og lære ham at fiske (humanitær bistand)", og gennem samarbejde med fiskeren, lokale myndigheder og civilsamfundsorganisationer opbygge bæredygtigt civilsamfund og vækst (udvikling). Forudsætningen for at manden/kvinden vil lære at fiske, er bl.a. respekt for samarbejdspartnernes viden og kultur, dvs. møde mennesker dér hvor det er. Det handler om værdighed for det enkelte menneske. Demokrati og menneskerettigheder er noget der læres igennem samarbejde ved at "gøre tingene sammen med – ikke for".

Det er lokale myndigheder og ngo'er der "skal gøre en forskel – ikke udefra kommende myndigheder og ngo'er". Det er ærgerligt, at Danmarks udviklingsminister vil den modsatte vej.

europeanhouse.org

DEH
Ved Glyptoteket 6, kld.
1575 København V

post@europeanhouse.org
Telefon: 3211 8611
Fax: 5570 2979

Giro 424-6608 (kt..art 01)
CVR nr. 18 27 69 33
Det Europæiske Hus
Uraniavej 5
1878 Frederiksberg C

DEH er en humanitær forening, der arbejder for godt naboskab og inkludering af alle mennesker.

Formålet er at støtte de mest udsatte grupper med at komme videre i livet og være en aktiv del af deres samfund.

**socialt ansvar
på tværs af grænser**

Medlemskontingent: 150 kr